

BARBU

menighetsblad

Nr. 3 – 2022

Julefortelling i Nyli barnehage

Side 2

Dialogmisjonæren fra Arendal

Side 5

Kampen om Tyholmen til scenen

Side 9

Bedre framkommelighet i Arendals bynære turområder

Side 10

Arendal jubilerer for 300 år i 2023

Side 12

Det skjer i Barbu menighet

Side 17

Bryggebyen – velkommen til Barbu

Side 20

Julefortelling fra Nyli barnehage

I Nyli barnehage kan barna leke jul hele året

Det var helt i slutten av september og «krokodillene» lekte hunde- og katterfamilie. Et av barna måtte ut av rommet litt og kom tilbake med altfor store sko og noe duplo. «Jeg er julenissen jeg. Her er noe pakker. Hysj!» Så snek barnet seg ut igjen. Tenk så heldig barna er som kan leke jul, ikke bare frem til påske, men hele året!

I barnehagen har vi bibelsamlinger med historier fra Bibelen. Vi synger sanger og får høre en historie som vises med figurer på flanellografen.

En gang satt det ei jente og spurte gang på gang «Kan vi også få leke med de?». Det kunne de selvfølgelig, og da samlingen var nesten ferdig var det barnas tur til å leke Noas ark. Damene og mennene fikk ri på dyra og Noas ark holdt nesten på å kante i de store bølgene

barna lagde. Det fineste av alt var nok regnbuen, men den var litt rar siden den bare gikk opp som en strek og ikke var en hel bue.

Snart skal vi ha om da Jesus ble født på bibelsamlinga.

Tenk så fint det blir når de kan leke med det søte lille Jesusbarnet. Vi må huske å ha med eselet som var så sterk og bar Maria hele veien til Betlehem. Og Josef som passa på Maria på den lange turen. Tenk når de kom fram da, og det ikke var plass til de i noen av husa. Heldigvis var det en stall de kunne sove i. Tror du det lukta godt eller vondt der? Æsj, æsj, kubæsj! Tenk at Jesus ble født der inne, sammen med dyra! Men da fikk han jo en god og myk seng når han kunne ligge på høyet som var maten til dyra. Og så må vi huske gjeterne som passa på sauene ute midt på natta. Jeg hadde også blitt redd hvis det plutselig kom et stort lys på himmelen. Heldigvis var det ikke et lyn, men mange engler. De fortalte jo gjeterne om Jesus, og da fikk jo gjeterne også se det søte lille Jesus-barnet. De var heldige de.

Det er mange figurer vi må huske å finne frem på bibelsamlinga. Kanskje noen har en julekrybbe hjemme så de kan leke historien om da Jesus ble født de og?

Da får de leke igjen og igjen det viktigste ved hele jula. At Jesus kom ned på jorda som et lite barn. Jesus var liten baby akkurat som vi alle har vært. **Helene Rypestøl er pedagogisk leder i Nyli barnehage og har skrevet denne julehistorien om barna som leker jul.**

Min julesalme: I en natt

Julerefleksjon

Ingen tid på året er vel så full av tradisjoner som tiden rundt jul. Om det gjelder maten som skal spises, kakene som skal bakes, treet som skal pyntes eller sangene som skal synges; vi vil aller helst ha det slik det alltid har vært for at alt skal bli perfekt!

Tradisjoner er viktig; det gir oss trygghet og en følelse av at ting «er på plass». Utfordringen i så måte er for nye inntrykk å få innpass, og som organist tenker jeg jo spesielt på sangene vi synger før og i jula. Nå er vel Den norske kirke uansett årstid glad i de gode gamle salmene, men salmeboka som kom i 2013 har mange nye og flotte skatter som jeg tror etter hvert vil bli allemannseie.

Når det gjelder julesanger så har jeg i år virkelig fått øynene opp for en av Bjørn Eidsvågs sanger som har kommet med i salmeboka; «I en natt så klar og kald».

Leif Rino Müller.
Foto: Mona Hauglid

Teksten her er enkel og nedpå, og samtidig full av innhold om hva som skjedde jule-natten den gangen i Betlehem, og jeg synes også melodien er med på å gi en ro og verdighet over julens budskap.

I en natt (NOS nr.69)

Tekst og melodi
Bjørn Eidsvåg 1992

*I en natt så klar og kald,
av en ung og tapper mor;
i en krybbe i en stall
fødtes håpet til vår jord.
Så umerkelig, så stille,
byens gater helt forlatt.
Ingen opptog for den lille,
lyset kom en vinternatt*

*2) Gjeterne satt rundt sin grue,
skremtes opp av lys og lyd.
Himlen sto i veldig lue,
engler sang om fred med fryd:
Ikke frykt, vær ikke redde,
Gud er kommet til vår jord.
Nå i natt var det det skjedde.
Gå til barnet og hans mor*

*3) I det stille, til de små,
bringer Jesus håp og fred.
Og han kommer, da som nå,
fra sin himmel til oss ned.
Julenatt med lys og glede
minner oss om Gud som kom.
Evig er han her til stede.
Nå står grav og krybbe tom.*

Jeg ønsker dere alle en riktig god førjulstid, og gleder meg til det som forhåpentligvis endelig blir en normal jul i Barbu kirke igjen.

Tresnitt av Terje Grøstad. Fra bokverket "Vann av klippen" med tillatelse.

Velkommen til kirka i jula; jeg vet at dette også er en god og viktig tradisjon for veldig mange, og den skal vi endelig få ta tilbake i år!

Organist
Leif Rino Müller

En kilo eller to

Ingen liker å få skader og skavanker. Men for sånne som meg kan elendigheten ha en ekstra dimensjon.

To brødre

Jeg har vokst opp med to brødre, og i løpet av våre tre snart lange liv har vi konkurrert om det meste: snøballkasting, bueskyting, firkløverfinning, ospeløvmønstergnaging (jada) og selvfølgelig quiz og mye annet. I all vennskapelighet, men jeg skal ikke late som om det ikke har påvirket meg.

Nå har jeg fått noe jeg må gå til fysioterapeut for, og ikke bare gå, jeg må trene der også. To ganger i uka møter jeg opp og gjør et program med øvelser fysioterapeuten har valgt for meg. Forsiktede øvelser med lav intensitet, sånn at jeg skal bli langsomt bedre. Jeg skal velge vekter som ikke veier for mye, og apparater som ikke belaster unødige.

De andre

En ting er at det er kjedelig. Men så kommer det andre inn i salen og begynner med sine programmer. Og de slenger på kilovis med kilo og tar i så det skrangler i både kropp og apparater. Der står jeg da, med mine små manualer, eller jeg tar noen få kilo i beinpress eller sykler med minimal motstand. Og det er som å bli

Bjergs
betrakt-
ninger

slått av både storebror og lillebror igjen og igjen. Joda, det hender det kommer folk som løfter lettere og sykler saktere enn det jeg gjør, men likevel, da. Når jeg har hørt lignelsen om arbeiderne i vingården, har jeg alltid ønsket å være blant tøffingene som jobbet lengst og hardest og som riktig kunne føle seg som vinnere når de innkasserte dagens lønn. Nå er jeg en av pinglene, som gjør mye mindre, men som kanskje kan innkassere en friskere kropp likevel. Det er sikkert sunt for meg på flere måter.

Tekst og foto: Bjerg Øygarden

Det skjeddde i de dager . .

At unge mennesker «tenner og brenner» for eller mot saker av politisk, religiøs eller ideologisk karakter er verken nytt eller sjeldent. Og dette at slike «opprør» også påvirkes av, og til dels ledes av, noen mer eldre «influensere» er heller ingen sjeldenhet.

Også i Norge var det på 1930-tallet, i de såkalte «harde trettiåra», flere slike store konflikter. Nasjonalismens, marxismens og kristendommens forkjempere kjempet innbitt i skrift og tale om menneskesinnet. Kristendommen stod den gang sterkt i norsk lovverk og samfunnsliv, tross indre splid, men den ble hardt utfordret av marxismens ideer om proletariats diktatur, «det klasseløse samfunnet» og dets talsmenn for det da nyskapte Sovjetsamveldets realisering av disse under Stalin. Slagordet «Religionen er opium for folket» er ikke ukjent for oss eldre, et «uttrykk som skriver seg fra Karl Marx og står sentralt i hans materialistiske og ateistiske kritikk av religionen» ifølge Store norske leksikon. Folketaleren og dikteren Arnulf Øverland (1889-1968) angrep norske kristne heftig i skrift og tale. Min tradisjonsborgerlige far Nikolai (1908-71) etterlot seg på loftet vårt forfatteren Arnulf Øverlands bok «3 foredrag til offentlig forargelse» utgitt i 1933 samtidig som han reiste landet rundt som folketaler og foredragsholder. Foredragenes titler var:

- Kristendommen den tiende landeplage
- Ja, vi selger dette landet
- Gi oss Barabbas fri

Far, og sikkert flere motstandere av disse tankene, gjorde noe jeg mener **var**, og fortsatt **er**, riktig. De satte seg inn i meningsmotstandernes argumentasjon ved å anskaffe boka, lese den og tenke gjennom det syn motstanderne stod for. Slik kunne de bedre begrunne sin fremførte saklige uenighet.

Ti år senere satt Øverland som fange i den tyske konsentrasjonsleiren Sachsen-

hausen nær Berlin, dømt for sin åpne og frisinne agitasjon mot nazi-styret i det okkuperte Norge. Han overlevde snaue 3 år der, ikke minst takket være hjelp fra norske medfanger hvorav mange også fordi de tok sin kristendom alvorlig. I fangenskapet skrev han fortsatt dikt som ble omhyggelig tatt vare på og kunne utgis etter krigen i samlingen «Vi overlever alt». Også denne lå på mitt loft.

Den 7.12.1944 skriver Øverland bl. a dette i diktet «Fjerde jul i fangenskap»:

*Da var det en gud over alle stjerne og fjell,
Han senket sig ned imot mig og vilde mig vel.*

*Han sa: Jeg har gitt dig et rike, og alt er ditt.
Det er her dine fedre har levet og elsket og stridt.*

*Hvert barn skal du verne, om så det ble født i en stall!
Forråder du dem, skal de juble over ditt fall!*

*Forråder du dem, skal de sky som et åtsel ditt lik,
Og sent skal de glemme skammen over ditt svik!*

Ja, Øverland gjorde virkelig det Ibsen skrev i 1906, like før han døde: «Å dikte, det er å holde dommedag over seg selv.» Noen vil kanskje kalle det «en omvendelse»?

Osmund Fiskaa

Kirkelige høytidsdager

v/sokneprest Rannveig Aas Olsbu

Allehelgensdag – kirkens markering av det kristne håp

Allehelgensdag er en av de folkekjære dagene i kirkeåret. Skikken er mange steder å minnes de døde ved å pynte gravene med blomster og tenne lys. Mange menigheter har en lang tradisjon med gudstjenester og ulike samlinger på Allehelgensdag. Slik er det også i Barbu menighet, med gudstjeneste søndag formiddag og konsert søndag kveld. Der gis det rom for å tenne lys, og kirken er åpen for stillhet og ettertanke. Alle som det siste året har mistet en av sine nære inviteres spesielt til kirken denne dagen.

Foto: Den norske kirke / Bo Mathisen

Hva er så egentlig bakgrunnen for dagen og hvordan har den blitt markert?

Allehelgensdag- bakgrunn og tradisjon

Opprinnelig ble dagen feiret til minne om kirkens martyrer, særlig under de store forfølgelsene på 200 tallet. Først fikk de sine egne datoer, så ble det en felles dag for de mange martyrer som ikke fikk en egen dato. Markeringen ble lagt til 1. november. Mot slutten av det første årtusen (900 tallet) ble dette utvidet til å gjelde alle troende som hadde forlatt denne verden. De fikk sin egen minnedag, lagt til 2. november. Disse to dagene er nært knyttet til hverandre, men det er den siste dagen som er minnedagen for våre døde. Allehelgensdag (1. november) er den store martyr- og helgendagen. Med Luther og reformasjonen, ble dette endret. Alle sjelers dag (2. november) ble strøket, mens Allehelgensdag ble videreført. I Danmark- Norge ble det vedtatt i helligdagsreformen i 1770 at dagen skulle legges til 1. søndagen i november. Den fikk dermed navnet Allehelgenssøndag. Med tiden har innholdet i disse to dagene flytt sammen hos oss. I Tekstbok for Den norske kirke (2011), er

det innført en egen Minnedag, som et forsøk på å skille de to temaene igjen. Den er tenkt til benyttelse på egne minnegudstjenester Allehelgenssøndag eller andre aktuelle dager. På den måten kan man i hovedgudstjenesten i sterkere grad fokusere på dagens opprinnelige tema. «Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på meg skal leve om han enn dør»(Joh. 11,25)

Allehelgenssøndag markerer at kirkens fellesskap består både av de som nå lever i troen og de som er døde i det kristne håpet om evig liv. Den kirken som består av alle pilegrimer her i tiden, og den store «hvite flokk» som har gått foran. Dette er symbolisert i de fleste kirkebygg ved at alterringen utgjør en halv sirkel.

Hva med martyrene?

Ordet martyr (gresk) brukes i Det nye testamente først og fremst om apostlene. Martyrene er øyenvitner, og det er det ordet egentlig betyr. Apostlene hadde sett Jesus med egne øyne. Men allerede på 100-tallet begynte man også å bruke ordet martyr om den som stadfestet sitt vitnesbyrd med sin død. Samtlige apostler, med unntak av Johannes, kom etter hvert til å bli hedret som martyrer i denne doble betydningen, da de ifølge tradisjonen gav sine liv for den troen de vitnet om. I vår protestantiske tradisjon har helgener og martyrer hatt en langt mer beskjeden plass i fromhetslivet enn i den ortodokse (bysantinske) kirke og i den romersk katolske kirke. Det skyldes i høy grad Martin Luthers oppgjør med helgendyrkelsen i sin samtid. Kristus alene skulle være gjenstand for religiøs tro og tilbedelse. Ingen mennesker – verken levende eller døde – måtte erstatte ham eller skygge for ham. Men det betyr ikke at Luther forkastet ethvert forhold til helgener og martyrer. I den grad de hadde vært gode forbilder for kristen tro og livsførsel, skulle de minnes og æres. I nyere tid har Luthers oppfatning i stor utstrekning blitt en felleskristen holdning. Helgener og martyrer minnes av kristne i hele verden fordi de med sitt liv – og ofte med sin død – er blitt symboler med betydning langt utover sin egen tid.

Allehelgensdag – Halloween

Allehelgensdag er for mange en dag for sorg og savn, men også for minner og takknemlighet. I kirkens tradisjon er det også en dag for håp, i troen på Jesu oppstandelse og Guds kjærlighet som er

sterkere enn døden. Allehelgensdagens mange ulike uttrykk og stemninger preger denne dagen. Det tennes lys på kirkegårdene og det tennes lys i kirkene. Det hentes fram salmer og bibeltekster i gudstjenestene som rommer hele spekteret. Rundt samme tid er det også Halloween, med utkledding, knask og knep. Både Halloween og Allehelgensdag minner oss om døden. Opprinnelig var Halloween kvelden før Allehelgensdag, altså Allehelgensaften (etter engelsk halloween). Feiringen har i nyere tid utviklet seg til en ikke-religiøs feiring. Allehelgensdag er en minnefest preget av håp, Halloween er en fest som i sin karakter spiller på frykt.

Når dette leses har Allehelgensdag blitt markert rundt omkring i våre kirker og på våre kirkegårder. Mange steder er det et lyshav som lyser opp i en mørk november kveld. Svein Ellingsen har skrevet mange salmer omkring tema sorg og savn, men også om det kristne håp. Din fred skal aldri vike (Norsk Salmebok 2013, nr. 870) er en av disse.

Liturgiske farger og symboler

Kirkens liturgiske farge på Allehelgenssøndag er hvit. Hvitt symboliserer renhet, hellighet, fest og glede. Dersom man har en egen Minnegudstjeneste kan en også benytte fiolett, som symbol på sorg. Lyset er et symbol som også knyttes til Allehelgenssøndag. Utover den tradisjonelle kristne symbolikken som viser til Kristus som verdens lys, er det også et allment uttrykk for medmenneskelig nærhet og kjærlighet. Et annet symbol er kirkeskipet som symboliserer livet som en reise. Med en begynnelse og en slutt, på vei til den evige salighet. Svært mange kirker har en miniutgave av et skip hengende et sentralt sted i kirkerommet, det vi gjerne kaller «kirkeskipet».

Kirkeskipet i Barbu kirke. Foto: Arne Homme

Kilder:

Nettside: www.kirken.no

Norsk Salmebok 2013

Peter Halldorf: Hellig år, Luther forlag 2012

Ragnar Skottene: Kristne symboler, Verbum 2002

Høst på Arendal kirkegård.
Foto: Einar Bore

Din fred skal aldri vike

Norsk salmebok 2013, nr. 870

T: Svein Ellingsen 1962, 1971

M: Rolf Karlsen 1979

*Din fred skal aldri vike,
din miskunn varer ved!
Når stormvær slår imot oss,
lar du oss finne le.*

*I ensomhetens timer,
i savnets tyngste stund,
forblir du hos oss, Herre,
hvert smertefyllt sekund.*

*Vær fortsatt ved vår side
når stormen stilner av.
Vær nær oss når vi søker
til våre kjæres grav.
Gi at vi aldri mister
velsignelsen fra dem,
men alltid bærer med oss
det gode de bar frem.*

*Snart går vi ut av tiden,
og våre navn blir glemt,
men, Gud, i din erindring
er vi for evig gjemt.
Det liv som blir til intet,
er i din skaperhånd.
I trygghet overgir vi
til deg, o Gud, vår ånd.*

Glimt fra Reichelts oppvekst i Barbu

I biografien skriver Notto R. Thelle om Reichelts barndom, oppvekst og nære forhold til naturen «Reichelts barndomshjem lå litt tilbaketrukket fra Tromøysundet og de nærmeste havnene, inneklemt mellom Kirkefjell og Songeheia. Stedet ble omtalt som Heia, en forkortelse av Songeidalen. I familien ble det omtalt som Fredlund, en betegnelse Reichelt selv skapte som barn. Det var et beskjedent bruk som lå vakkert til med et rødt uthus, omgitt av frukttrær, noen bed med grønnsaker og en eng som naboene brukte til sine kyr. Bak huset lå et lite tjern som Reichelt elsket». Plassen lå ved det sydligste av Heitjennene, der viadukten og ballbanen ligger i dag, men ble revet på 80-tallet.

Hansens motiv er eldre enn bildet Bjørn Dale har tatt (til v.) av maleriet til Ingrid Halvorsens, malt av Thyra Knudsen i de årene familien bodde i huset rundt 1950 etter at kommunen overtok det etter Reichelts søster. Tilbygget på Hansens maleri er erstattet av en forlengelse av huset mot vest.

Reichelt skriver selv i sitt tilbakeblikk «Fra mitt vita» at det var lærerinnen hans, Albertine Larsen (gift Kvilekval), og Kirkefjell, skogen og det stille tjernet bak huset som var «det gudgivne og uerstattelige supplement til de mange bevegede stuemøter og forsamlinger». Som barn var han mye på bedehusene, men som Thelle skriver, «Å være på Kirkefjell var som å være i en katedral. Det sakrale inntrykket ble forsterket av at det på den tiden var en stor klippeblokk på fjellet som han kalte alteret. Hans fetter forteller at der kunne folk finne ham i dyp konsentrasjon, som om han hadde glemt tid og sted.»

Maleriet av Fredlund (over) er gitt i gave til Harald Olsen av Anne-Helene Midgaard (f. Reichelt). Jan Fredrik Gundersen antar det er Carl M. Hansen som har malt bildet. Vi har ikke fått tidfestet motivet for dette maleriet, men det er trolig fra tidlig 1900-tall. Potetkjelleren mellom uthuset og bolighuset kan vi fortsatt finne like ved lysløypa der den går under viadukten ved Heitjenn. De tykke steinveggene står, men taket er brutt sammen. Kan vi greie å restaurere dette kulturminnet til Reichelts 150. årsdag i 2027?

Selv beskriver Reichelt opplevelsen slik: **«Deroppe (på Kirkefjell) i den vide utsikt med det blå, mektige Skagerakk mot syd og øst og Sørlandets skogklette åser mot nord og vest – deroppe opplevet jeg den mest usigelige religiøse grepenhet under allnatures levende åndepust.»**

Det er som om naturopplevelsen og samværet med lærerinnen vevs sammen til en helhet, der den pietistiske fromheten får en større løftning. «Deroppe i den store natur og under de uforglemmelige samværene med min lærerinne var det også av misjonstanken begynte å få makt med mig. Missionen kom til meg som utsyn, som forløsning. Jeg følte den var i pakt med Kirkefjell.» Det kristne grunnsynet han hadde fått innplantet i hjem og skole, i kirke og bedehus, «fikk her sin vigsel og det blev litt etter litt løftet opp på et høyere plan».

Tekst: Einar Bore

interoptik
Corneliusson

Off.Godkj. Optiker Arnt Corneliusson
Havnegaten 1, 4836 Arendal, tlf 37021682
e-post: corneliusson.arendal@interoptik.no

ARENDAL BY- OG REGIONHISTORIE

Arendal kommunes bokprosjekt Arendal by- og regionhistorie ferdigstilles med utgivelsen av bind 3 i mai 2023.

Bind 1 tar for seg Arendals historie fram til byen ble kjøpstad i 1723. Bind 2 handler om Arendal i sjøfartens tid, mellom 1723 og 1900. Bind 3 omfatter nyere tid – fra 1900 til 2023.

Bøkene kan kjøpes hos bokhandlerne og på Kuben.

Biografi om mannen fra Arendal som ble misjonær mellom øst og vest

Bokomtale ved Hans Herlof Grelland

Denne boken handler om forfatteren av misjonssalmen «Din rikssak, Jesus, være skal min største herlighet», men også om en særegen linje eller tradisjon i norsk misjonsliv som i dag blir representert av organisasjonen Areopagos. Og det handler om en gutt fra Barbu som het Karl Ludvig Reichelt og som dro ut til en fjern del av verden med en stor visjon og ble en viktig formidler mellom Øst og Vest. Og det handler om Kinas og Norges historie første del av det tyvende århundret – og denne historiens fortsettelse i dag.

Reichelt ble født i Arendal i 1877 og døde i Hong Kong 1952. Han reiste til Kina i 1903 som misjonær for Det norske misjonsselskap (NMS), men utviklet sin egen måte å drive misjon på som førte til etableringen i 1926 av en ny organisasjon, Den nordiske kristne buddhistmisjonen som i 2000 bli gitt navnet Areopagos fordi man mente at det var en samklang mellom Reichelts dialogiske form og Paulus i talen på Areopagos. Boken er altså en biografi om Reichelt, men samtidig en skildring av en egen måte å drive misjon på, som kom til uttrykk i det arbeidet Reichelt organiserte, og ikke minst handler den om Kina og det å komme til Kina for å være kristen misjonær i første halvdel av det tyvende århundret. Forfatteren av boken, Notto R. Thelle, er sønn av Reichelts nærmeste medarbeider Notto Normann Thelle og har selv vært misjonær i Reichelts ånd for Areopagos i Japan, og har skrevet mange bøker om sitt eget møte med Østen. Kina og Japan er forskjellige, men de har mye til felles, blant annet Buddhismen som mange hundre år før Reichelt kom til Japan i kinesisk form. Og Thelle skriver om Reichelt:

«Han dro til Østen for å omvende Østen, men vendte hjem som en omvendt mann. Han forkynte kristendommen for buddhister i Kina, men opp-daget at de hadde et budskap til ham. Han ble ... en formidler mellom østlig og vestlig religion og kultur».

Og, må jeg føye til, uten et øyeblikk å tvile på sin kristne tro og sitt kall.

Det som var særegent ved Kina som misjonsmark var at landet, da Reichelt kom dit, hadde sin egen høyt utviklede skriftkultur, med litteratur, kunst, filosofi, et skolesystem og en høyt utviklet religiøs tenkning, spesielt i buddhismen og daoismen. Disse eksisterte på Reichelts tid riktignok sammen med en eldgammel forfedre- og åndedyrkelse og mange former for overtro, men likevel måtte misjonærene spørre seg om hvordan de skulle forholde seg til en kultur som ikke alltid var den europeiske underlegen. Jeg er selv misjonærbarn fra Kina, og min far løste problemet ved å adaptere mye ved den kinesiske kulturen og sette seg inn i den klassiske filosofiske litteraturen. Vi kom tilbake til Norge på begynnelsen av femtitallet, men i vårt hjem i Norge var det ingen tvil om at det var den kinesiske kultur som var den overlegne. Konfusius og Laotse ble hyppig sitert, europeiske filosofer aldri nevnt. På sett og vis vendte også min far tilbake som en omvendt mann i kulturell betydning. Nå er konfusianismen en sekulær filosofi som lar seg kombinere med forskjellige religioner. For Reichelt ble møtet med kinesisk kultur annerledes, fordi han først og fremst hadde valgt seg ut aktive religiøse kinesere, buddhist- og daoistmunker, å misjonere blant, og fordi han ville utvikle nye måter å drive misjon på.

Det handlet om å skape dialog og om å gi kristendommen en kinesisk form, en form som skulle falle naturlig i denne annerledes kulturen. For eksempel fikk han bygd en kirke i kinesisk bygningsstil og etter modell av buddhistiske klostre. Og det handlet om å møte disse dedikerte religiøse menneskene med respekt og åpenhet og med en tro på at Gud også har tent en gnist av lengsel som kommer til uttrykk i andre religioner, men som blir fullbyrdet i kristendommen. Dermed så han ikke på buddhismen som en form for overtro, men som uttrykk for en ekte sannhetssøken, som den kristne misjonæren kan møte med respekt, og kanskje til og med lære av.

«Areopagos» - navnet uttrykker Reichelts religionsdialogiske metode

Alt dette beskriver Thelle levende i biografien. Reichelts barndom i Arendal, hans oppvekst og de kristne miljøene

Forsiden av boken på 608 sider, utgitt høsten 2022 på forlaget Verbum

han møtte i tiden rundt det forrige århundreskiftet og utdannelsen på NMS' misjonsskole i Stavanger. Den forteller om den innledende perioden som misjonær for NMS, hvordan NMS ikke ville godta hans nyskapende arbeidsformer og hvordan han etter bruddet med NMS bygde opp sitt eget misjonsselskap, Den nordiske kristne buddhistmisjonen. Boken skildrer årene i Nanjing, der Reichelt bygger først sitt eget senter for dialog med buddhist- og daoistmunker, og hvordan dette på grunn av utviklingen i Kina senere ble erstattet av et nytt senter, Tao Fong Shan i utkanten av Hong Kong, som fortsatt eksisterer. Boken gir en levende skildring av to kulturer langt fra hverandre i årene før krigen.

Kirken er det åndelige og estetiske sentrum på Tao Fong Shan, eller «Fjellet der Logos-vinden blåser». Bygget er inspirert av himmeltempelet i Beijing. Foto: Areopagos

Det norske kristenlivet var fremfor alt preget av det store skismaet etter opprettelsen av Menighetsfakultetet i 1907 og det skjellsettende møtet i Calmeyergaten misjonshus i 1920, der de «bibeltroende» ble enige om å ikke samarbeide med «liberale» teologer. Dette skillet lever jo i beste velgående

også i dag, og har altså preget norsk kristenliv i over hundre år. Reichelt, som jo tilbragte mesteparten av tiden i Kina, forsto aldri helt dette skismaet, og hadde problemer med at når han fikk støtte fra personer som ble oppfattet som «liberale», så mistet han støtte fra de «bibeltro». Heller ikke de som ledet den norske delen av hans misjonsselskap var helt hjemme i dette landskapet. Alle de andre misjonsselskapene, inkludert NMS, fulgte Calmeyer-gate-linjen. Konsekvensen av dette er at Areopagos også i dag fremstår som en teologisk mer åpen og mangfoldig organisasjon enn de andre norske misjonsselskapene.

Thelles bok gir en god skildring av Kina i disse årene. Det er en urolig og vanskelig tid i landet, som også stadig ligger i spenning og konflikt med vestlige land. Internt er det spenning mellom kinesisk nasjonalisme og åpenhet mot vestlige impulser. Thelle beskriver også innsiktsfullt en del av det som rører seg i kinesisk religiøs og kulturell liv, og hvordan Reichelt aktivt søker å lete opp det han finner verdifullt i et komplisert konglomerat av retninger.

Boken om Reichelt «skaper et godt grunnlag for refleksjon om å være kristen og formidle det kristne budskapet i en flerkulturell verden.»

Denne boken er en spennende historie om en engasjert og selvstendig kristen personlighet og hans liv og verk i en turbulent verden. Men den som leser boken vil også få innsikt i Kinas historie i tiårene før Mao og, samtidig, i norsk kristenliv tidlig i det tyvende århundret. Den skaper et godt grunnlag for refleksjon om det å være kristen og formidle det kristne budskapet i en flerkulturell verden. Reichelts arbeid blir i dag videreført av stiftelsen Areopagos, som formulerer hans visjon slik: «**All misjon må være dialogisk: det som sies og gjøres må skje i en lyttende og tillitsfull samtale, og med dyp respekt for de kulturer budskapet formidles inn i og med forventning om at Gud også har noe å si kirken gjennom disse kulturene.**»

Jeg selv vurderer dette som ganske nødvendig når vi skal drive misjon i dag og i fremtiden; å møte andre kulturer med åpenhet og på like fot og ikke med kolonialismens nedlatenhet; og likevel holde fast på at den troen vi vil formidle er sann og til frelse for all verdens folk, i dette mangfoldet av kulturer.

Jubileumsfeiring i Barbu kirke søndag 20. november

Hvordan kunne en pietistisk misjonær fra Arendal endevende vestlige fordommer om Kina og bli pioner for en åpen dialog med kinesisk religion? Og hvorfor er denne fortellingen så aktuell i dag?

Disse spørsmålene tar **Notto R. Thelle** opp i et møte i Barbu kirke søndag 20. november med bakgrunn i sin nye biografi om «**Karl Ludvig Reichelt. Misjonær mellom øst og vest.**»

Thelle har vært særlig opptatt av dialogen med Østens religioner, alternativ spiritualitet og kristen spiritualitet. Gjennom mange bokutgivelser har han blitt en ledende stemme innen disse områdene. Han er professor emeritus ved Det teologiske fakultet ved Universitetet i Oslo og arbeidet i årene 1969 – 1985 som misjonær i Japan, med vekt på forskning og dialogarbeid.

Biografien som utgis i 2022, er en viktig del av 100 års jubileet til Stiftelsen Areopagos. Organisasjonen ble grunnlagt av Reichelt som var pioner for buddhist-misjon i Kina. Han ble født for 145 år siden (f. 2.9.1877, d.15.3.1952) på plassen Heia, eller Fredlund, som han senere kalte hjemmet sitt ved Heitjenn i Barbu.

Reichelts oppvekst og sterke tilknytning til Arendal gjør møtet i Barbu kirke før jul til en viktig del av jubileumsfeiringen. Thelle kommer til Arendal for å fortelle om denne rikt utrustede gutten fra Arendal som ble en av de første misjonærene til Kina og kanskje den betydeligste norske misjonæren overhode. Det skjer ved at Areopagos og Barbu menighet, inviterer til et åpent møte, et to timers mini-seminar, **i Barbu kirke søndag 20. november kl. 18 – 20:**

Arendal – Kina tur retur. Karl Ludvig Reichelt. Misjonær mellom øst og vest.

Håkon Haugland. Foto: Gerd Corrigan, AAMA-KUBEN.

I tillegg til Thelle kommer også historiker **Håkon Haugland** for å gi oss et levende bilde av oppvekstmiljøet som

Notto R. Thelle. Foto: Privat

formet en av Arendals internasjonalt mest kjente personer. Haugland arbeider som forsker og museumsrådgiver på Aust-Agder museum og arkiv, KUBEN, i Arendal. Han har skrevet flere bøker, deriblant Arendals historie, bind 2 «I sjøfartens historie».

Denne feiringen på Sørlandet av 100 år for Areopagos blir samtidig et slags kirkelig forspill til den storstilte feiringen av Arendal bys 300 år jubileum som vil prege byen med en rekke arrangementer gjennom hele 2023, og som publiseres gjennom nettsiden ARENDAL2023.

Program for møtet i Barbu kirke:

- 18.00 Velkomst og introduksjon.
- 18.10 Håkon Haugland: Skippere og sjøfolk, borgere og arbeidere, vekkelse og dissenter. Arendal på Reichelts tid.
- 18.40 Pause m. /kaffe og kringle.
- 18.55 Notto R. Thelle: Karl Ludvig Reichelt. Misjonær mellom øst og vest.
- 19.40 Spørsmål
- 20.00 Avslutning

Innbilt konflikt mellom vitenskap og kristen tro?

Arendal og Grimstad Kirkeakademi inviterer til møte i Auditoriet på Arendal bibliotek onsdag 3. november kl. 19.30. Foredrag av **professor i fysikk, Sverre Holm** med utgangspunkt i hans nylig utgitte bok «**Den innbilde konflikten. Om naturvitenskapen og Gud.**».

Boken har skapt betydelig debatt blant flere av våre fremste forskere innen naturvitenskap, og det ventes stor interesse for møtet med Holm i Arendal. **Vi har utfordret Harald Holt til å gi en omtale av boken.** Han vil gjerne presentere boken ved å løfte fram det han mener er Holms anliggende, slik Harald kjenner Sverre Holm som en god studiekamerat og venn.

Foto privat: Harald Holt

Begge studerte på NTH i Trondheim, de hadde mange felles venner i studentmiljøet og var begge med i det samme kristne studentarbeidet.

- Begge hadde vi opprinnelig en overbevisning om at tro var noe som neppe noen gang kunne bli en del av våre liv, forteller Harald. Vi var begge opp-tatt av naturvitenskap og begrenset i utgangspunktet vår livsanskuelse til det vi kunne måle og observere, helt til vi kom til tro på noe større.

Etter studier og doktorgrad arbeidet Sverre i en årrekke i industrien før han valgte en akademisk karriere som professor i fysikk ved Universitetet i Oslo.

Om boka skriver Holt: Tematikken i boka "Den innbilde konflikten" har Sverre kjent på i mange år, og det er prisverdig at han har gjennomført dette viktige arbeidet med å sette ord på det. Selv har jeg også kjent på konflikten og har merket at det ofte har vært en kilde til tvil, forteller Harald. **Hvordan kan jeg med min naturvitenskapelige bakgrunn også tro på hendelser som ligger utenfor det naturlig forklarlige gjennom**

naturvitenskapens lover? Det ytterste eksemplet er knyttet til vår feiring av påske. Der er vi ved kjernen i vår tro ved at vi tror på mysteriet at Gud ble menneske, døde på et kors for så å stå opp igjen.

Det kommer stadig kristendomskritiske påstander i mediene om **den innbilde konflikten mellom naturvitenskap og kristen tro**. Holms ønske er å bidra til at det blir færre overforenklede påstander og en mer informert debatt. Han peker på et alternativ som er mer i tråd med vitenskapshistorien de siste 400 årene, der naturfilosofer og forskere med gudstro, som Kepler, Pascal, Newton, Leibniz, Maxwell, Kelvin, Waage og Lemaître, har spilt nøkkelroller. For Holm er det viktig å nå unge mennesker med det han skriver. Han skriver at boken er også ment som et **bidrag til å få flere unge kristne til å satse på en vitenskapelig yrkesvei uten den gnagende frykten for at de dermed må gå på kompromiss med sin tro**. Boken peker på naturvitenskapens begrensninger. Like lite som naturvitenskapen kan brukes til å «bevise» kristen tro, kan den brukes til å forsvare materialisme og ateisme.

Boken har tre innfallsvinkler: Den første er **historisk**. Holm oppklarer **misforståelser om hvilken rolle kristen tro har spilt i vitenskapens historie**. Det viser seg at middelalderen la grunnlaget for dagens vitenskap, før vitenskapsrevolusjonen, til tross for at mange tror at denne tiden var «mørk». Historien viser også hvordan begrepet «naturlov», som særlig ble introdusert på 1600-tallet, i begynnelsen var utenkelig uten en lovgiver. Denne koblingen er nærmest visket ut i vår tid. Ideen om Big Bang har imidlertid ført til at fysikk og kosmologi står mindre i opposisjon til en skapertro i dag enn tidligere.

Den andre innfallsvinkelen er **vitenskapelig**. Et eksempel er **hvordan Galilei-konflikten kommer i et nytt lys når man vet mer om begrensningene for hans tids vitenskap**. Holms bok legger lite vekt på vitenskaps-

helter, og den forsøker å unngå å tolke datidens vitenskap kun med utgangspunkt i dagens teorier, slik mange naturforskere har lett for å gjøre. Et annet eksempel er hvor vag vitenskapen er i møte med spørsmålet om hva menneskets bevissthet egentlig er. Likevel er det mange som har skråsikre meninger om hvordan mennesket oppsto. Men hvordan kan vi vite det, når vi ikke engang er enige om hva bevissthet er?

Den tredje innfallsvinkelen er **filosofisk**. Forholdet mellom Big Bang og behovet for en skaper er dels et vitenskapelig spørsmål, men enda mer **handler det om hvorfor noe eksisterer i det hele tatt**. Problemstillinger knyttet til evolusjon blir også ofte redusert til vitenskapelige spørsmål. I boken hevder Sverre Holm at den filosofiske tilnærmingen er vel så fruktbar, idet den gir hjelp til å sortere fra hverandre hva vitenskapen faktisk sier og hva endel naturforskere kan mene at den sier. Den kan også gi bedre svar på vanskelige spørsmål som hvordan tilfeldigheter i evolusjon kan forenes med at Gud står bak. Det samme gjelder forholdet til naturlover.

Arendal, april 2022, Harald Holt

I menighetsbladet ser vi fram til møtet den 23. november der fysikkprofessor Sverre Holm drøfter spenningen mellom naturvitenskapen og kristen tro på Gud, også med utgangspunkt i et filosofisk perspektiv.

Til scenen med Tyholmenkampen

De fleste som bodde i Arendal og ikke var altfor unge i 1973, husker at det sto en ganske heftig kamp om noen hus på Nedre Tyholmen det året. Det vil si – kampen hadde stått i flere år allerede, men på et langt og intenst bystyremøte 12. februar ble den endelig avgjort: De fire gamle husene skulle ikke rives, men vernes og settes i stand. Et nederlag for noen og en stor seier for andre.

De fire husene sett fra Langbrygga

Argumenter fra begge sider

Det gamle politikammeret, Reiersens hus, Andresens hus og Løvolds hus hadde nemlig forfalt ganske kraftig, og på 1960-tallet var det mange som mente at en like godt kunne sette en fyrstikk til dem og bli kvitt dem for godt. Det manglet heller ikke forslag om hva en kunne bruke den ledige plassen til: handelens hus, folkets hus, festplass eller bypark. På denne tiden var byen langt fullere av trafikk og parkerte biler enn den er nå, så det var ikke rart at flere ønsket seg mer plass. Men det var også de som mente at en heller burde rehabilitere de gamle husene. Fra denne siden ble det argumentert med bymiljø og identitet.

Diskusjonen bølget, saken vandret fram og tilbake mellom bystyre, formannskap, bygningsråd og riksantikvar, og lokalavisene rant over av leserbrev for og imot.

Nytt byjubileum

Dette var altså for 50 år siden, forrige gang Arendal hadde byjubileum. Og siden vi nå går mot et nytt jubileum, har noen fått ideen om å løfte fram saken igjen, som en del av jubileumsprogrammet. Og hvorfor ikke like godt løfte den opp på scenen? Der den havnet hos meg i fjor høst, med oppdraget å skrive et teatermanus om Tyholmenkampen og det berømmelige bystyremøtet. Dermed fikk jeg litt å gruble på.

Jeg har prøvd meg så vidt på historisk dramatikk før, men da har det vært snakk om hendelser som lå 100 og 200 år tilbake – langt nok til at ingen kan huske dem. 50 år er ikke mer enn at mange vil kunne sette fingeren på

Husimellom på Tyholmen

det de ser, og jeg syntes jeg kunne høre protestene: «Nei, det var da ikke sånn!»

Hvordan var det?

Min første utfordring var altså å få stykket så riktig som mulig. Jeg fikk hjelp fra Hans Olaf Aanensen, som var engasjert i saken den gang, og som var den som hadde ideen til å lage teater av den, fra Jan Kløvstad i byjubileet og fra et knippe andre som var med i 1973. Jeg leste og kryssjekket for å finne ut mest mulig om hvordan ting egentlig var. Og jeg filte på setninger og ryddet bort altfor moderne ord og uttrykk.

Hvem skal ut?

En annen utfordring var å få med det viktigste. Stykket skulle vare en times tid, og fjellet av dokumenter var høyt og navnelista lang. Hva skal nevnes? Hvem må utelates? Det var ikke mulig å få med alt og alle som hadde spilt en rolle i saken. Noen vil kanskje gå skuffet hjem etter forestilling.

Det sies at historien skrives av seierherrene, og det gjelder nok også her. Det var bevarerne som vant, og argumentene for riving har knapt vært hørt siden. Jeg ville gjerne behandle alle med respekt og prøve å vise at det faktisk var fornuft på begge sider.

Christian Poppe,
Leder for Tyholmens venner

Å få det interessant

Men først og fremst måtte dette bli forståelig, interessant og underholdende teater. Det gjaldt å løfte fram de morsomme hendelsene som lå der, og skape liv når det hele truet med å brikke over i tørr historietime. Stykket skulle kunne sees også av folk som ikke hadde lest diverse artikler eller ti år-ganger Agderposten. Løsningen ble å la tre fortellere løse oss gjennom det hele, mens historiske personer dukker opp og spiller ut scener etter hvert som vi kommer til dem. Før det hele munner ut i det berømmelige møtet 12. februar. Og ja – prosjektet måtte bli overkommelig også. Det satt 53 representanter i bystyret i 1973. Arendals Dramatiske Selskab, som skal spille stykket, har ikke sånne folkemengder å ta av. Pluss at vi skal ha plass til publikum. Så antallet er krympet til åtte – de som holdt de viktigste innleggene på møtet. Resten får vi tenke oss til. Dessuten var det en veldig stor andel av de involverte i saken som var menn. Det gjaldt altså å prøve å lirke inn noen kvinneverker – fortellere og andre.

Godt i gang (?)

Når dette leses, er vi forhåpentligvis godt i gang med å øve inn stykket, og 12. februar 2023 går teppet opp for «Kampen om Tyholmen» i Arendal gamle rådhus. Og den som vil vite hvordan det hele har blitt, får rett og slett ta seg en tur på teater. Velkommen!

Tekst og bilder: Bjørg Øygarden

Bymarka øst – bedre framkommelighet

Turer i marka er bra for folkehelsen. Mer enn 20 km nybygde turveier i Arendal har åpnet bymarka for **nye brukergrupper**. Veiene er bygd med jevnt dekke og relativt slakke bakker slik at det er blitt enkelt å komme seg fram med sykkel, barnevogn og rullestol.

Mesteparten er bygd som lysløyper. Nå er det blitt lys helt fra Allvika/ Saltrød i øst, inn til Stea/Fossbekk og videre via Bjørnebo til Nesheim. Denne turveien er knyttet sammen både med Birkelundløypa og lysløypa fra Enghagen. Det er også lys i sløyfer i Bjørneboåsen, sørover mot Dyvika og nord for Saltrødtjenn. Dette gjør at mye av befolkningen i byen og østover til Saltrød og Nesheim har kort gange for å komme seg ut i skogen uten å bruke bil. Lyset åpner også for trimaktivitet nærmest hele døgnet. Det er svært viktig i den mørke årstiden da mange er opptatt med jobb mens det er dagslys. Gode snøforhold i nærområdet sist vinter skapte stor skiaktivitet sent og tidlig fra desember og godt ut i februar. Senere på vinteren fulgte mange opp med turer til Granestua og Øynaheia, der stor innsats sikret gode skiløyper fram mot påske.

God merking og skilting

er viktig for at mange skal gripe sjansene til å bruke skogen i nærområdene. Dels handler det om nye brukergrupper som ikke er kjent i området fra før. Dels er det slik at mange som mente de var kjent i bymarka, nå erfarer at de ikke helt vet hvor de er når de følger de nye traseene. Arendal kommune har utarbeidet en plan for merking og skilting i samarbeid med Friluftsråd Sør, og mye av den er allerede satt i verk. Sist vinter ble det satt ca. 20 skilter i A2-størrelse som viser de nye turveiene fra Bjørnebo i vest til Allvika i øst og fra Nesheim i nord til Dyvikstjern i sør. Noen skilt som viser avstander er også kommet opp.

Ordfører Robert Cornelis Nordli åpnet parken for terrengrullestoler.

Foto: Tore Ellingsen, /Agerposten

Store karttavler kommer ved P-plasser som er innfallsporter

til bymarka. Vi har nå lagt inn informasjon om avstander mellom steder der turveiene krysser hverandre, forteller **byggartner Jann B Nilsen**, og karttavlene settes i produksjon for å bli satt opp i høst. Ved de største P-plassene blir det tavler i A0-format, altså en kvadratmeter. Disse kommer ved Nesheim, Bjørneboåsen/Longum, Stea/Fossbekk og Allvika. Karttavler i halvformat (A1) blir satt opp alle steder der de nye turveiene krysser hverandre.

Terrengrullestolpark er et enestående tiltak

Rullestolbrukere har nå fått turveier som åpner marka for dem. Nytt i år er at brukere av rullestol som er interessert i idrettslige utfordringer, har fått en terrengrullestolpark. Fredag 12. august ble den åpnet, med tre aktive brukere av terrengrullestoler. Ingen kuppemakere hadde funnet veien denne gangen, så ordfører Robert C. Nordli fikk selv klippe den røde snora.

I skogsområdet nord for turveien mellom Stea og Saltrød og sør for Mjåvann er det ryddet over 1 km langs stier i til dels krevende terreng. I parken inngår også den 1,5 km lange og smale turveien uten lys, markert med grønt på kartet, som starter fra Stea v/Fv409 og går på sørsiden av Simenstjenn og Fisketjenn, østover til turveisløyfen mot nordøst. Den 1,6 km lange smale turveien langs sydsiden av Mjåvann og nord for Fisketjenn, inngår og i parken. Når denne løypa er merket med rødt skyldes det nok at den har ganske bratte bakker. Fargekodene på kartet

Fargen markerer løypas vanskelighetsgrad på terrengrullestolparken.

Foto: Einar Bore

Kart over nye turveier.

Foto: Einar Bore

angir hvor krevende løypene er. Fargekodene brukes som merking langs rullestol-løypene. Grønn betyr «enkel», blå er «middels» og rødt «krevende», mens svart betyr «ekspert».

Mange benker for hvile underveis

Når turveiene nå er på plass er det viktig at flest mulig benytter dem, til beste for egen trivsel og helse. For mange er det viktig å kunne hvile underveis, hvis de skal gå en lang tur. Det er derfor hyggelig å kunne melde at nå er det ganske mange benker som er kommet på plass i bymarka. Bygartner Nilsen forteller at det i 2022 er satt ut ca. 20 nye fastmonterte benker og bord. Sammen med eldre slike «møbler» benker er det nå nærmere 40 plassert langs turveiene. Vi lager slike om vinteren så det blir enda flere neste år. Benkene plasseres der det er naturlig plass og trivelig å ta en pause, sier Nilsen. Det er ikke lagt en fast norm på avstand mellom benkene.

Det er tettest i Birkenlundløypa, med 10-15 benker pluss noen ved Bjørnebo. Det er naturlig, da denne lysløypa har vært flittig brukt gjennom mange tiår. Turveien fra P-plassen ved Stea har også bra med benker opp til Bjørneboveien. Oppe i Bjørneboåsen og nordover mot Nesheim er det til nå satt ut en benk i Bjørneboåsen og en mellom Timberåsen og Røyerfjell. På de nye turveiene er det også blitt en ganske god dekning med benker på den tre km lange runden med smal turvei fra Stea rundt Fisketjenn, den knapt 2,5

Langs turveiene fins mange kombinerte benker/bord. Her ved Timberåsen. Foto: Einar Bore

km lange lysløype-sløyfa mellom Salt-rødtjenn og Dyvika og den knapt tre km lange sløyfa nord for Saltrødtjenn.

Hvor skal dagsturhytta plasseres?

Den skal stå i vestenden av Saltrødtjenn, ca. 10 meter fra vannet, like innenfor turveikrysset, forteller bygartner Nilsen. Hytta kommer på plass høsten 2023 og det blir adkomst med rullestol. Hytta blir dermed plassert tett ved begge de lysløypesløyfene. Her vil det også lagt til rette for leke-aktiviteter. Med is på vannet og ski i sporet, vil dette bli et yndet sted for barnefamilier, slik Bjørnebo har vært det lenger vest.

92 digitale turmål tilgjengelig for Arendal

For de som ønsker turbeskrivelser, kan du nå velge blant 92 turmål i Arendal kommune, forteller **Geir Henning Waagsnes** i Friluftsrådet Sør. På nettstedet www.telltur.no er det linket opp stier, turbeskrivelser og fotografier. For å benytte denne digitale tjenesten må du laste ned appen **Norgeskart friluftsliv** og tillate installering av turmålene på telefonen. Husk å oppdatere telefonen med jevne mellomrom, slik at endringer blir lastet ned.

På kartet Norgeskart friluftsliv finner du alt av kyststier i Arendal. Hvis du registrerer deg som bruker, vil du automatisk få beskjed om at du kan registrere deg når du er 50 meter fra et turmål. Ved bruk av denne funksjonen vil friluftsrådet etablere en konkurranse i 2023, sier Waagsnes. Konkurransen vil handle om innsjekk på 30-40 turmål langs kyststi Arendal.

Herved anbefaler vi at kyststikonkurransen blir en av de måtene du kan være med på å feire Arendals 300 år, en feiring som vil pågå gjennom hele 2023.

Turer i marka med kart og kompass har appell

Stifinner'n er et turorienteringsopplegg som vi har hatt i Arendal siden 1975. Sesongen 2022 ble avsluttet på Granestua søndag 18. september med nydelig vær. Her måtte vi stille for å få med oss avslutningsposten, den siste av årets 86 poster. Her var det FINN FRAM-dag med aktiviteter for store og små og åpen kafé. Mange fornøyde mennesker (120 – 150) var innom for å levere kort og få merker, og mange god-ord ble gitt. Stor spredning i alder fra godt voksne pensjonister til småtasser i bæremeis. Utdeling av merker og klistrelapper er med på å motivere til ny sesong for liten og stor.

Oppslutningen har vært god også i år. Ca. 500 konvolutter med kart er solgt. 68 nye personer har oppnådd merkekravet. I tillegg er det noen nye deltakere blant de 279 som har registrert seg digitalt, men som ikke har tatt nok poster til å ta merket. Totalt er nå registrert 1640 personer som har tatt merket i ett eller flere år. **231 har oppnådd poeng til gullmerket** i år (229 i fjor). For personer mellom 10 og 65 år krever Gullmerket 350 poeng av 486 mulige. For de yngste og eldste er kravet 300 poeng. **26 sølv og 38 bronsemerker** er registrert.

Årets kart har vært fra Mjåvann, Hisøy og Hasla. Postene ble lagt ut før påske. Rundt 1. juli ble det lagt ut 8 ekstra poster i hvert av disse områdene.

Granestua i mai. Foto: Einar Bore

Stifinnerkart er fin julegave

Stifinner'n drives i samarbeid mellom tre klubber, og ledes av denne komiteen: **Grane:** Jan Egil Hagli og Sverre Valvik. **Hisøy:** Helge Christensen, Rolf Øystein Andersen, Tore Arvid Eskilt og Kurt Johan Dalen. **Øyestad IF:** Jan Johnsen, Turid Johnsen, Rune Landsverk og Gunnar Mouland. Områdene for stifinnerposter i 2023 blir mest sannsynlig Skjulestad (Grane), en del av Fjæreheia (Hisøy) og Sørsvann/Sagvannet (ØIF). Endelig avgjørelse blir tatt før 20. november da kart og klippekort skal trykkes. **Planen er som i fjor å ha konvoluttene klare til salg før jul.**

FORMIDDAGSTREFF VÅREN 2023

Vi samles på menighetshuset, Nyli terrasse 4 onsdager kl. 11.30-ca. 13.30. Månedens gjest vil presentere et tema, det blir kulturelle innslag, fellessang og god bevertning. Hvis du trenger skyss, ring 370 13 460 etter kl. 9.15

Onsdag 1. februar: **Janne Berit Haanes:** Hvordan prater vi egentlig med hverandre?

Onsdag 1. mars: **Helle U. Lofstad:** Sam Eyde
Monica Håland: Oselias kokebok (Oselia var Sam Eydes kokke)

Onsdag 12. april: **Ludvig Lorentzen:**
«Gud elsker surrekopper – sære scener fra mitt liv»

Onsdag 3. mai: **Svein Vehus:** Fremtidsfullmakt og litt fra den nye arveloven

Onsdag 7. juni: TUR til Risøya folkehøyskole

Arendal feirer jubileum i hele 2023

Kommunen har satt av midler til at byen kan feire i hele 2023 at det søndag 7. mai er 300 år siden Arendal kong Frederik IV vedtok å gi Arendal kjøpstadsprivilegier. Etter en bred invitasjon til næringsliv, lag og foreninger er det allerede innvilget tilskudd til gjennomføring av mange prosjekter som det ble søkt om innen frist i mai.

Siste søknadsrunde har søknadsfrist den 1. desember.

Da står det kr.330.000 til disposisjon, men det arbeides med å styrke budsjettet ytterligere.

Mange arrangementer allerede planlagt for jubileumsåret

Jubileumskomiteens hjemmeside www.Arendal2023.no har en jubileumskalender som allerede tidlig i oktober inneholder ca. 50 forskjellige arrangementer fra januar til november. Variasjonen er stor i tema og type arrangementer. Her følger et lite utvalg:

Søndag 8. januar:

Arendal byorkester - nyttårskonsert med jubileumspreg. Blant annet nyarrangert og nykomponert musikk til Arendal. Store Torungen i Arendal kulturhus.

Onsdag 18. januar kl 1900: Arendal gamle rådhus: Håkon Haugland: Stattholder Ditlef Wibes innsats for at Arendal og Risør fikk sine kjøpstadsprivilegier. Arendal historielag

Søndag 12. februar (og påfølgende dager) - Kampen om Tyholmen. Bystyremøtet 12. februar 1973, året for 250-årsjubileet, vedtok å verne fire viktige hus på Tyholmen. Bjørg Øygarden dramatiserer, Arendals Dramatiske Selskab spiller utenfor og i Arendal gamle rådhus. Se egen artikkel i dette bladet

Onsdag 15. februar kl 1930:

Arendal gamle rådhus: Harald Tallaksen: De tre trefoldighetskirkene. Arendal historielag

Fredag 24.-søndag 26. februar:

NM-finaler i håndball. Finalene i kvinner og menn junior, semifinaler, bronsefinale og finale i kvinner og menn senior.

ØIF Arendal er vertskap. Sparebanken Sør Amfi, og mange arrangement i sentrum hele helga.

Onsdag 19. april kl 1900:

Arendal gamle rådhus: Fellesmøte med alle historielaga i kommunen. Hvordan har omegnen bidratt til Arendals vekst og utvikling. Arendal historielag

Lørdag 6. og jubileumsdagen søndag 7. mai:

– Stor jubileumshelg med kulturaktivitet i hele sentrum. Idrettens dag, historisk dag på Arendal gamle rådhus, dans, musikk, teater, vandringer, konkurranser.

Mai:

Hans Olaf Aanensen skriver bok om kampen om Tyholmen som lanseres i mai.

Mandag 8. mai:

Frihetskonsert ved Metodistkirken i Arendal. Store Torungen i Arendal kulturhus.

Søndag 14. mai:

Austre Moland kirke 350 år. Jubileumsarrangement.

Lørdag 3. juni:

"Stolt og staselig. Folk møter folk møter folkedrakter". Stor bunad- og folkedraktutstilling åpner på Kuben - Aust-Agder museum og arkiv. Samarbeid mellom Tyholmen frivilligsentral, Arendal voksenopplæring, Kuben, Med Hjerter for Arendal med flere. Utstillinga står ut hele jubileumsåret.

Sommeren:

Utstilling i Bomuldsfabriken 2. etasje: Inntil ti kunstnere, derav seks lokale, er invitert til å arbeide med prosjekter som omhandler Arendals historie eller hvordan Arendal fremstår i sin samtid

Midten av juni:

Kraft litteraturfestival, Lydløsfestivalen, kanskje kongebesøk (dato blir avklart seint høsten 2022).

Torsdag 3. - søndag 6. august:

Tall Ships Races

Fredag 11.- søndag 13. august:

Skarpnes Invitational. ØIF Arendal inviterer til ny internasjonal håndballfest. Følg med på ØIF Arendals heimeside

Mandag 14. til fredag 18. august:

Arendalsuka - En hyllest til demokratiet

Torsdag 5. oktober:

Andreas Faye-forelesinga på Kuben. Om presten Andreas Fayes betydning for Arendal. Ved det nystarta Andreas Faye-selskapet.

Bind 3 av Arendal by- og regionshistorie skrives av Iselin Theien. Boka handler om Arendal fra år 1900 til vår tid. Vi kommer tilbake til lanseringsdato.

Viktig at det blir jubileumsarrangementer rundt om i hele kommunen

Kommunens jubileumskomite vil stå for mange av arrangementene i tiden rundt jubileumsdatoen, i mai og juni, forteller **prosjektleder Jan Kløvstad**. Ved et bredt samarbeid med frivillige krefter kan vi bidra til at det blir arrangementer fordelt gjennom hele jubileumsåret fordelt ut over hele kommunen. De fleste søknadene om økonomisk støtte gjelder tiltak i sentrum. Vi har hatt møter med alle historielagene, så det ser ut til at vi gjennom historielagene, skolene, barnehagene, eldreinstitusjoner og andre skal lykkes i å nå bredt ut. Friluftslivets uke fra lørdag 2. til søndag 10. september, med arrangement og turer i hele kommunen. får også jubileumspreg, og dagsturhytta ved Saltrødtjenn håper vi blir klar til åpning i 2023.

Jubileumskalenderen blir løpende oppdatert. Den omfatter ikke bare de tiltakene som får økonomisk tilskudd. Det avgjørende er at arrangementene har noe med målsettingene for jubileet å gjøre. En helt vanlig fotballkamp er ikke et jubileum, men å ta opp igjen Sam Eydes minneløp i jubileumsåret vil være det, sier Kløvstad. Vurderingen gjøres ut fra kommunestyrets vedtak om at jubileet skal:

- Gi glede, stolthet, engasjement og optimisme, i en by og kommune med sterke tradisjoner for å være utadretta og framtidssretta.
- Bidra til å utvikle Arendal som samfunn, og bidra til å skape varige positive ringvirkninger.
- Være for alle, i hele kommunen, hele året.
- Vise både fortid, nåtid og framtid i og for Arendal.

Arendal og Grimstad Kirkeakademi

Programmet for våren 2023

Tema for vårens møter i Kirkeakademiet er klare per oktober. Det sammen gjelder foredragsholder og tidspunkt. Tid og sted blir annonsert i god tid før de enkelte møtene, sammen med nærmere møteomtale i aviser, annonser og akademiets programfolder.

Onsdag 15. februar 2023 kl.19.30:

Foredrag ved Synnøve Sakura Heggem. Tema: «Grundtvig.» Heggem er prest i Den norske kirke, foredragsholder, salmeforsker og «trubadur», leder i Det norske Grundtvigselskap og i Sandbeckstiftelsen.

Onsdag 12. mars 2023 kl. 19.30:

Foredrag ved Sigrun Gjerløy Aasland. Tema: «Et grønnere arbeidsliv, hva betyr det for kirkelig arbeid?» Aasland (Bildet over) er tidligere leder av tankesmien Agenda, nå daglig leder i Miljøstiftelsen Zero. Hun har mastergrad i økonomi og internasjonale relasjoner.

Onsdag 19.april 2023 kl. 19.30:

Foredrag ved Knut Rygh, med samtale etterpå. Tema: Boka «Gjenoppdag kristendommen» av Marcus Borg. Rygh er sokneprest i Sagene og Iladalen menighet, han har oversatt Borgs bok. Trenger kristendommen i dag en ny reformasjon? Mange mener boken tar et oppgjør med den rådende forståelsen av hva kristendom handler om.

Velkommen til spennende møter i Arendal og Grimstad Kirkeakademi.

Kirken på Arendalsuka

Arendalsuka er blitt den store nasjonale arenaen ei uke i august hvert år. Her kan hele det politiske Norge møte næringslivet, forsknings- og utdannings-sektoren, pressen, forsvaret, frivilligheten, kirkelivet og øvrig kultur. Her deles kunnskap, skapes debatt og inviteres til nettverksbygging. Alt i en ramme av glade og kunnskapssøkende mennesker, trivelig bymiljø og vakker natur. «Demokratiets dansegulv» lyder ett av kjælenavnene, andre kunne vært «Blomstrende sivilsamfunn» og «Åpent universitet».

Takk til Arendalsuka ved styret, rådet og sekretariatet i Arendal kommune og alle andre gode krefter som legger til rette for at vi alle kan forsyne oss fritt av all verdens kunnskap og delta i diskusjoner om viktige spørsmål med folk som både innehar posisjon og kompetanse.

Flere hundre institusjoner og organisasjoner bidrar med stands i byen og tilbyr flere tusen arrangementer med foredrag og diskusjoner. Kristen-Norge er også godt representert, fra flere kirkesamfunn, diakonale og humanitære institusjoner. Den norske kirke deltar med mange arrangementer, både i samarbeid med lokale menigheter i **Trefoldighetskirken** og på **Kirkeskipet**. Innerst i Pollen, ved siden av NRKs flytende studio, ligger seilskipet Fryden som publikumsbåt oppankret, sammen med galeasen Adella som er scenebåt. Sjømannskirken og frivillige fra Arendals menigheter sørget for å servere kaffe og vafler til alle besøkende. Kirkens tilbud er variert, og rommer egen dåpsdag – da fem ble døpt i to av byens kirker - konserter, kunstutstilling, gudstjenester og foredrag med diskusjon og samtale.

TILGIVELSE er temaet for samtalen om bord på Kirkeskipet. Aud Sunde Smemo, domkirkeprest i Kristiansand, Stein Reinertsen, biskop i Agder og Telemark, Elise Kruse, religions- og feature-redaktør i avisen *Vårt Land* og Ruth Einervoll Nilsen, journalist i *Vårt Land*. Foto: Einar Bore

Temaene spenner fra politikk via krig og fred, etiske utfordringer, filosofi, teologi og tro.

Det kirkelige musikalske tilbudet var stort og variert. I fjor ble det arrangert en jazzmesse, mens i år ble det **COUNTRYMESSE** ved Solveig Andersen og biskop Stein Reinertsen. Biskop Stein trakk fram hvordan Country-sangene ofte uttrykker sine klager med spørsmålet «Why me, Lord?» Herre, hvorfor er det meg som blir rammet av sykdom, smerter, død og tap? Så snudde han det på hodet med å fortelle livshistorien til den norsk-amerikanske countrysangeren Kris Kristoffersen, som fikk en slags omvendelse som 36-åring, og som ga ordene «Why me, Lord» en annen mening: Hvorfor, Herre, er det meg som får oppleve at livet er så godt og meningsfullt, meg som blir overøst av gaver, kjærlighet og gode venner?

Konserter frem mot jul

Her er en oversikt over konserter i Barbu kirke frem mot jul. Endringer kan forekomme; følge med på nettside og Facebook for oppdatert informasjon:

Søndag 6. november kl.19.00: Allehelgenskonsert. **Cantabile** og solist **Camilla Susann Haug**. Stillhet og orgelmeditasjon fra kl.18.30. Gratis inngang, kollekt til sorgarbeidet i Barbu.

Søndag 27. november kl. 18.00: Konsert med **Lars Bjørnar Strengenes** (euphonium), **Malgorzata Jaworska** (flygel) og **Helga Lid Ball** (dikt). Inngang kr 100,-

Onsdag 30. november kl. 19.00: Stinta Skolemusikkorps, koret **Koral** og sangelever fra **Arendal Kulturskole** synger og spiller jula inn. Gratis inngang.

Søndag 11. desember kl.19.30: Julekonsert med **Erlend Gunstveit**. Billetter på Ticketmaster

Søndag 18. desember kl. 16.00: Vi synger jula inn. Alle menighetens kor synger jula inn. Gratis inngang.

Ny retreatdag 4. mars 2023

Den årlige retreatdagen som vanligvis har funnet sted i begynnelsen av februar har vi nå flyttet til 4. mars. Årsaken er at vi ønsker å legge retreatdagen til samme helg som det er prostigudstjeneste. På våren er den første søndag etter vinterferien. Det er fortsatt en komite som består av personer fra Barbu, Trefoldighet og Froland menigheter som står for arrangementet. Ved å legge det til prostihelga ønsker vi en tydelig prostiprofil. Dagen er selvsagt åpen for alle interesserte, det gjelder både innenfor og utenfor Den norske kirke.

Denne gangen har vi fått med oss **Notto Thelle**, pensjonert professor fra Det teologiske fakultet. Akkurat nå mest kjent som forfatter av fersk utgivelse av biografien om Karl Reichelt (se omtale annet sted i bladet). Han har en rekke bokutgivelser gjennom årenes løp og blir lest av mange. I tillegg til sitt professorat, har han i mange år vært tilknyttet organisasjonen **Areopagos**, hvor han særlig har vært opptatt av dialogen med Østens religioner, alternativ spiritualitet og kristen spiritualitet. Han sier om seg selv:

«Mitt hovedengasjement som teolog er forskning, dialog og ettertanke i grenselandet mellom kristen tro, Østens religioner og moderne spiritualitet. Faglig sett befinner jeg meg mellom systematisk teologi, religionsvitenskap, sjelesorg og forkynnelse, og er på leting etter et språk for tro som jeg selv kan identifisere meg med og som forhåpentligvis gir mening for andre.»

Vi er svært glad for at Notto Thelle blir med på retreatdagen og er i dialog med han om tema og innhold for dagen. Vi har ikke landet det helt enda. Det vi kan si er at dagen vil gi rom for refleksjon og ettertanke. Dagen rammes inn av tidebønner og avsluttes med en kort gudstjeneste.

Vi som har hatt ansvar for gjennomføringen av denne årlige retreatdagen i noen år (bortsett fra under pandemien), erfarer at dagen fyller et behov for fordypning i kristen tro som også evner å kombinere det med et sjesørgerisk perspektiv. Det vil være fokus også på retreatdagen 4. mars. Med Notto Thelle med på laget, har vi forventninger til en spennende og utbytterik dag. Hans mange bokutgivelser, favner nokså vidt, alt fra tanker omkring tro og eksistens, religionsdialog og spiritualitet, til dyptpløyende teologiske refleksjoner omkring bibelske tekster.

Retreatdagen arrangeres på Barbu menighetshus, Nyli Terrasse 4, lørdag 4. mars 2023, i tidsrommet kl. 10-16. Det vil bli lagt ut info på alle menighetenes hjemmeside når programmet er klart. Der vil det også foreligge info om påmelding og betaling.

*Hilsen komiteen for retreatdag i Arendal prosti
v/Rannveig Aas Olsbu*

Sy og reparasjonskafeen inviterer torsdag 24. november:

KOM OG SY MILJØ- VENNLIGE GAVEPOSER TIL JUL

Vi er en syglad gruppe som er opptatt av miljøvern og ombruk, forteller Brit Tørå. **Hver siste torsdag i måneden, kl. 11 – 14.30**, får vi låne lokaler på Barbu Menighetshus sammen med Treffpunkt Barbu. Da kan folk komme innom med klær som trenger små reparasjoner.

Foto: Brit Tørå

Torsdag 24. november inviterer vi til å komme og sy gaveposer.

Gaveposer er et miljøvennlig alternativ til det glansete papiret som fyller restavfallet etter jul. Å sy gaveposer er også en fin måte å øve på å sy på maskin. Vi har stoffer og utstyr. Kom også hvis du har klær som trenger små reparasjoner eller hvis du vil sitte og reparere sammen med oss! Ta gjerne også med strikketøy!

Se Facebook:
Sy- og reparasjons-kafe

BOK OM ET BARN

Hun ble født på Kongsberg sykehus den 5. april 1980 med fire diagnoser, deriblant Downs syndrom. I boken «Ett liv» forteller hennes far, Svein Holberg, om dramatikken i hennes første levedøgn.

«Med en rekke komplikasjoner og mistanke om kromosomfeil, blir det lille barnet hasteoperert og nød døpt av sin egen far på Rikshospitalet i løpet av det første levedøgnet» skriver det Arendals-baserte Gaveca Forlag i sin presentasjon av boken som kom ut i oktober.

Boken gir en levende og billedrik fortelling om et verdifullt og meningsfylt liv med Downs syndrom.

Benedictes historie minner oss om de virkelige verdiene i livet, om empati, nærhet, glede og kjærlighet. Boken handler også om familiens lange kamp med myndigheter og institusjoner for Benedictes rettigheter, verdighet og de muligheter vi alle andre tar som en selvfølge. En kamp for et lite menneske som med dagens lovgiving kvalifiserer for abort gjennom hele svangerskapet og klassifiseres som «uforenelig med liv». Trass i at hun i utgangspunktet ikke hadde livets rett, er bokens budskap at Benedicte har hatt 42 fantastiske år i en familie som elsker henne.

Foto: Forsiden på boken fra Gaveca Forlag

Pilegrimsvandring på Tromøya

Søndag 11. september før kl.10 møtte 30 mennesker fram ved Tromøy kirke for å bli med på pilegrimsvandring. Menighetene i Barbu og Tromøy har samarbeidet om slik vandring fra 2017 gjennom alle år siden, unntatt koronaåret 2020. Barbu startet sin tradisjon alt i 2008, men den gang gikk løypa fra Myra skole over Granestua, Nesheim og Bjørnebo til Barbu kirke. Tromøyløypa har endret seg litt, men i grove trekk går den langs Skagerrak østover til Botstangen, inn Alvekilen, på nordsiden av Gjerstadvannet til menighetshuset på Tybakken, over Sandum, gjennom Hove leir til Markopp og østover langs havet til Tromøy kirke via Spornes. Mange gikk alle 15 kilometrene, mens andre fulgte en del av løypa, enten fra start, eller ved å «stige på toget» underveis. Etter en del stopp for hvile og mat, er Tromøy kirke selve målet for vandringen. Grunnet byggearbeider inne i kirken ble vandringen i år avsluttet på plenen mellom kirkegårdsmuren og minnesmerket over krigens falne.

Bildet over: Et lite utsnitt av flokken under første stopp ved krigsruin ved Listranda. Nede til v: Opptil flere hyrdestaver på Markopp. Nede til høyre: Boergeiter slo følge. Foto: Einar Bore

Det er mye variasjon i en pilegrimsvandring. Periodevis vandrer vi i stillhet, med mulighet for bønn og refleksjon. Andre etapper går praten livlig. Da er det lett å knytte kontakt. De mange stoppestedene gir opplevelser av vakker natur, det leses skriftavsnitt, dikt og bønner, og ikke minst – det synges salmer. Ved utsendelsen kl.10 sang vi salmen «Du som veien er og livet». Første verset slutter slik: «Melom alle verdens røster / din er ene den som trøster, / led oss i ditt hyrdespor».

Bildet av mennesket som en sau ligger nær i denne salmen. På slutten av turen fikk vi syn for sagn. Turlederen, Tormod Stene Hansen hadde hyrdestaven med seg, og etter besøket på Markopp fikk vi følge, om ikke av sauer, så i alle fall av boergeiter. Sokneprestene Rannveig Aas Olsbu (Barbu) og Lars Peder Holm (Tromøy) fulgte oss dessuten på hele vandringen. Sistnevnte holdt preken ved pilegrimsgudstjenesten ved vandringens avslutning kl. 18. Halldis Berntsen (tangenter) og Ole Høie (fløyte) sto for musikken.

Fint vær bidro til at vandringen ble en stor opplevelse. Opplevelsen av å være pilegrim ble forsterket ved den dypt personlige beretningen som Else Lunden Mørland gav av hennes pilegrimsvandring over fjellet fra Hovden til Røldal, og hva de har betydd for henne personlig.

Vi håper denne tradisjonen med en felles vandring på en septembersøndag i året blir videreført.

Nasjonal markering: Bønn for Ukraina

I solidaritet med det ukrainske folk ble det søndag 9. oktober bedt om fred i gudstjenester over hele Norge. I invitasjonen til å delta i den nasjonale forbønnen skrev preses Olav Fykse Tveit på vegne av bispemøtet i Den norske kirke og generalsekretær i Norges Kristne Råd, Erhard Hermansen, løfter de fram en oppfordring fra kirkene i Ukraina om å be:

«Dette berører oss alle, også som menigheter og som nasjonalt kirkelig fellesskap i Norge. Det betyr mye for kirkene i Ukraina å vite at de er sett og at de blir bedt for. Gjennom besøk i, og kontakt med kirkene i Ukraina får vi klare oppfordringer: «Ikke glem oss, be for oss».

Kirke i Irpin, Ukraina. Foto: Ivars Kupcis / Kirkenes Verdensråd

To uker tidligere vedtok Kirkemøtet i Den norske kirke en uttalelse om krigen der det bl.a. heter: «Kirkemøtet fordømmer Russlands okkupasjon og krigføring i Ukraina og ser med sorg og fortvilelse på utviklingen. Vi vil uttrykke vår dypeste medfølelse med det ukrainske folket, men også solidaritet med de russerne som protesterer mot krigen. Vi er særlig bekymret for alle barn og unge som nå frarøves liv og framtidsmuligheter.»

BØNNEN OM FRED I UKRAINA

Hellige, treenige Gud, du som er visdommens, fredens og kjærlighetens kilde! Sammen med kirker i hele verden kommer vi til deg og ber: beskytt folket i Ukraina!

Kom med din trøst til alle dem som er redde og som er i de krigs- og konfliktrammede områdene. La dem erfare din kjærlighet og fred, og gjennom det finne mot til gode gjerninger.

Til deg kommer vi med vår uro og ber om fred i Europa og verden.

Gi verdens ledere visdom, mot og handlekraft til å avslutte krigshandlingene, redde menneskeliv og finne fredelige løsninger.

Jesus Kristus, du som er verdens lys, kom med din fred! Amen.

Glimt fra livet i Barbu menighet

Vigsler er igjen på kartet

Fra mai til september i 2022 har det vært 10 vigsler i Barbu kirke. Under pandemien i årene 2020 og 2021 var det 5 vigsler hvert av årene.

Lørdag 27. august var det to vigsler, og en travel kirketjener Siri gjorde jobben med å sette i gang 3 x 3 slag, selv om det var hennes egen bryllupsdag.

Dåp på direkten – «Den store dåpsdagen»

Christina Askland Thon ble døpt i Barbu kirke under Arendalsuka før hun skulle konfirmeres i september. Hun var en av fem som ble døpt på Den store dåpsdagen i Arendal prosti under Arendalsuka. Dåpen ble dokumentert med direkteintervju i NRK Sørlandet.

I intervjuet sier hun ifølge Nyheter fra Agder og Telemark bispedømme at vennene fikk litt sjokk da hun fortalte at hun skulle døpe seg nå, for mange tror at alle blir døpt når de blir født. Sokneprest Rannveig Aas Olsbu forklarer hvordan dåpen gjennomføres, at en dåp er en hellig handling og den skjer i en gudstjenestelig ramme.

Christina Askland Thon ble døpt av sokneprest Rannveig Aas Olsbu. Foto: Siri Andersen

August Iber Larsen bæres til dåpen. Foto privat
Foreldrene Kaja Haug og Thomas Iber Larsen er begge konfirmeret i Barbu av sokneprest Rannveig Aas Olsbu

Familiegudstjeneste – en gang pr måned

Vi prøver å ha en familiegudstjeneste hver måned. Da har vi gjerne spesielle innslag for barna som en del av gudstjenesten. Barna deltar også selv med innslag i form av dans eller sang. Vi har mange kor i menigheten, og flere av disse er for barn i ulike aldersgrupper, og de liker å opptre. De voksne som har bursdag i den aktuelle måneden, må også fram for å bli gratulert

Barna følger med når Jan Egil Hagli snakker med dem. Foto: Rannveig Aas Olsbu

med bursdagssang og klapp. De fleste familie-gudstjenestene holdes i Barbu kirke, men menighetshuset på Nyli brukes også.

Sommervikar som prest

Helge Bjørnaas Helle var sommervikar i Barbu. «Med første arbeidsdag i tenesta mi fredag 1.juli, var det ein skikkeleg elddåp med gudsteneste berre to dagar etter...» skriver han til redaksjonen. Han forteller at han er på oppløpssida av master-oppgaven som skal inn 1.november. Det ble en fin gudstjeneste den 3. juli der teksten handlet om Jesus som så den store folkemengden og fikk inderlig medfølelse med dem, «for de var som forkomne og hjelpeløse, som sauer uten gjeter». Eller som Helge sa det på Stavangerdialekt: «De mangle någe, kanskje kan me sei at de lengte etter någe. Dagens preiketekst handle altså på den eine sidå om folkemengden som komme med ein lengsel. På den andre sidå kordan Jesus kalle på folkemengden og vil møta des lengsel og fylla tomrommet i hjertene».

«Det var ei flott oppleving og velsigning å få vera prest i Barbu denne sumaren!» Helge Helle i samtale med Tormod Stene Hansen etter gudstjenesten. Foto: Einar Bore

Temaene lengsel og kall skildret han levende ved å sammenligne gjeteren/ Jesus og sauene. På det ransakende spørsmålet om hva troen på Jesus betyr svarte han: «Eg har valgt å forkorta det «HMS», ikkje «helse, miljø, sikkerhet», men heller «håp, meining og

sannhet». Og eg tror at disse aspektene som troen kan gi oss, i stor grad overlapper med det folkemengdene rundt oss lengte etter.»

STOR KONFIRMASJONS-HELG

Lørdag 3. og søndag 4 sept. le det holdt fire konfirmasjons-gudstjenester i Barbu kirke.

HEL-konfirmantene.

På bildet under ser vi diakon Anita Johnsen Våge til venstre og sokneprest Rannveig Aas Olsbu til høyre Begge bildene er velvilligst stilt til disposisjon av Dannevig Foto AS.

Tweens klubb på menighetshuset er i gang igjen

forteller Kristin Fiskaa. 40-50 glade barn og tre spente voksne stilte fredag 14.10 fra kl 18 til 20. «Vi lekte ute og inne, spilte skurefillebandy, danset, spilte spill, spiste taco og vi hadde kiosksalg. Dette var kjempegøy! Nå gleder vi oss til neste Tweens klubb som er fredag 25.11 og fredag 16.12. Alle barn som går i 5., 6. og 7.klasse er velkommen! Kl 18-20. Det er ingen påmelding.»

Bryllupsfest i Barbu kirke

To bryllup lørdag 27. august:

Til høyre: Jun Nawaphorn Suantai Teigen og Andreas Lyngtveit Lindland. Foto: Studio Design

Til venstre: Siri Andersen og Henrik Nærdal. Foto: Jørn Magne Forland

Nytt om giver-tjenesten og menighetens økonomi:

Barbu menighet er avhengig av gaveinntekter for å dekke sine utgifter. Jo større andel av dette som kommer fra givere som gir faste bidrag, jo større forutsigbarhet er det for økonomien vår. Nå har vi 77 givere som har bundet seg for til sammen kr. 355.000 på årsbasis. Ved utgangen av september var det kommet inn ca kr. 260.000 av dette. Vi er altså nesten i rute med forventede gaveinntekter for 2022. Menighetsrådet retter en stor takk til alle dere som år etter år yter faste bidrag til menighetens arbeid.

Pengene går først og fremst til å dekke lønnsutgifter til diakon og til trosopplærere/ungdomsarbeider, samt til drift av menighetshuset. **Det siste året har utgiftene til menighetshuset økt mer enn budsjettert, først og fremst som følge av økte strømpriser og økt rentesats.** Dette gir oss særskilte økonomiske utfordringer i størrelsesorden 70 - 80.000 kroner på årsbasis.

I forbindelse med ombyggingen av menighetshuset hadde vi ønske om å anskaffe nye møbler. Vi har bestilt møbler til «lillesalen» og foajeen i underetasjen. Møbler til «storsalen» venter vi med til vi har mer oversikt over økonomien. Vi er derfor takknemlige for ytterligere bidrag fra gamle og nye givere.

Du kan overføre din gave til konto 3000 30 54973. Ta gjerne kontakt med menighetskontoret i tlf. 370 13460 for avtale om fast givertjeneste eller skattefradrag for gaver i 2022 på kr. 500 eller mer.

Tormod Stene Hansen

Endringer i personalet

Hilde M. Nordhagen fungerer for tiden som vikarprest i en halv stilling: Hun er opprinnelig Barbu-jente.

Olav Hofslie forretter ved noen av gudstjenestene i høst. Han flyttet til Barbu etter at han ble pensjonert fra stillingen som sokneprest i Gjerstad.

Martina Nikolaisen slutter i stillingen som sekretær ved nyttår, for å tiltre sekretærstilling i Tromøy menighet der familien har bosatt seg. Hun har takket menighetsrådet for godt samarbeid og to lærerike år som har gitt meg mye ny kunnskap, nytt nettverk, nye kollegaer og venner. Hun sier hun er klar til å innarbeide en etterfølger på best mulig måte, og det er vi glade for. Tromøy kan glede seg!!

DET SKJER I BARBU MENIGHET VÅREN 2023

Denne oversikten er utarbeidet tidlig i oktober, før mange av vårens arrangementer er ferdig planlagt og tidfestet. Følg derfor med på annonsering og menighetens hjemmeside

TIDEBØNN OG MEDITASJON I BARBU KIRKE

2. onsdag i måneden kl. 10.00 fra 11. januar og fram til 8. juni. Kaffe/te fra kl. 09.30. **4. onsdag i måneden kl.18.00.** Kaffe/te fra kl.17.30. Kontaktperson: Ellen Vimme.

MORGENSANG i BARBU KIRKE
Torsdager kl.09.00 fra 5. januar til 8. juni. Kontaktperson er Osmund Fiskaa.

BABYSANG BARBU MENIGHET:
Barbu menighetshus, Nyli terrasse 4.
torsdager kl.10.30 -11.30. Startdato over jul er ikke fastsatt.

INSTITUSJONS BESØK:
Andakter på Margarethastiftelsen hver torsdag kl.11.30
Andakter på Solhaug hver onsdag kl.11.00

BARBU KANTORI:
Øvelse på tirsdager kl.19.00 - 21.00 i Barbu kirke. Vårens øvelser starter tirsdag 10. januar.

CANTABILE:
Øvelse på torsdager kl.19.00 i Barbu kirke eller på menighetshuset.

APPELL TENSING:
Øvelser onsdager kl.19.00 på Barbu menighetshus til 14.12.22 og fra 11. januar.

UNGDOMSKLUBBEN:
På menighetshuset. Annenhver fredag kl.19-22.30. Startdato over jul er ikke fastsatt. Følg med på menighetens hjemmeside.

KLUIZZ:
Menighetshuset torsdager kl.17.00 -18.15. Mulig å kjøpe billig middag kl.16.30. Stater 12. januar
For barn fra 0 til 10 år, gjerne sammen med foreldre.

TWEENSKLUBBEN
for 5. -7. klasse på menighetshuset fredag kl. 18.00-20.30. Startdato over jul er ikke fastsatt.
Følg med på menighetens hjemmeside.

TREFFSTED BARBU
– åpen kafé: Uformelt treffsted i kaféen på menighetshuset m./vaffer og kaffe/te. Torsdager kl.11-14 fra 12. januar og ut mai.

SY- OG REPARASJONSKAFÉ:

Treffsted Barbu. Siste torsdag i måneden kl. 11-14.30: 26. januar, 23. februar, 30. mars, 27. april og 25. mai. Kontakt: Brit Tørå.
Se Facebook: Sy- og reparasjonskafé

SORGGRUPPE/BESØKS-TJENESTE/FORBØNNSTJENESTE

Kontakt: Diakon Anita Johnsen Våge. Tlf. 977 16469. E-post: anita.johnsen.vage@agderkirken.no

ARRANGEMENTER FØR NYTTÅR:

Søndag 4. Desember kl. 19.00:
Cantabile inviterer til julekonsert med solistene Paal Flaata og Solveig Andersen i Trefoldighetskirken.

Onsdag 7. desember kl.11.30:
Formiddagstreff. Kari Tellefsen og Jan Rudy Kristensen: Frelsesarmeens julegryte

Søndag 11. desember kl. 18.00
deltar Barbu kantori på julekonserten for byens mange kor i Trefoldighetskirken

Søndag 18. desember. kl. 16.00:
Vi synger julen inn i Barbu kirke. Alle korene i menigheten deltar.

Tirsdag 20. desember kl. 10.30:
Julegudstjeneste i Barbu kirke med Ellengård arbeidssenter.

GUDSTJENESTER UT ÅRET:
Alle søndager i tiden fra 6. november til 11. desember:
Gudstjeneste i Barbu kirke fra kl.11.00.

Søndag 18.12 kl.16.00:
Vi synger jula inn i Barbu kirke.

Julaften, lørdag 24.12:
Gudstjenester kl.14.30 og 16.00.

1. juledag, søndag 25.12:
kl. 12.00: Gudstjeneste.

2. juledag, mandag 26.12
kl. 11.00: Gudstjeneste.

1. nyttårsdag, søndag 01.01:
kl. 11.00: Gudstjeneste

Flere frivillige trengs til oppgaver i Barbu menighet

Vi har behov for kirkeverter til gudstjenestene og personer til kirkeskyss, turnus på å levere blomster til alteret og ansvarlige for kirkekaffe, flere frivillige til å dele ut menighetsbladet og å være med å drive «Treffsted Barbu» på torsdager. Ta kontakt med menighetskontoret, tlf. 37013460.

Et naturlig valg
når det gjelder trykksaker!

ATL GRAFISK
Telefon 37 00 36 70
www.atlgrafisk.no

**Flekto-entreprenørene
Arendal AS**

– En del av Bravida

**Prosjekterer og leverer
alle typer installasjoner
for bolig og næring**

Tlf: 37 00 26 00
Gåselia 12 - 4847 Arendal
post@eea.no - www.eea.no

Levering av catering til alle anledninger.

Vi leier også ut lokale til dåp,
minnestund o.l.

Strand Café

Knut A. Høyer %

AVDELING

BOKHANDEL

Tlf. 37 00 46 60

AVDELING

VESKEHUSET

Tlf. 37 00 46 50

Østregt./Torvgaten. 4838 Arendal

Trenger du elektriker?

Tlf. 37 01 58 00
Mob. 934 52 234

RICHARD ANDERSEN

Kystveien 13, 4841 Arendal
www.dinelektriker.com - E-post: post@dinelektriker.com

Einar Johnsen Eiendomsselskap AS
ARENDAL

Arendal Begravelsesbyrå

*Byglands
Begravelsesbyråer*

Et verdig og rimelig alternativ.

Tlf. 37 01 02 51

Knut R Bygland

www.byglands.no

• GARDINER • SOLSKJERMING
• SENGETØY • HÅNDKLÆR

Ingemann Ellingsen
Østregate, Arendal Tlf. 37 02 11 70

Hornnes Skog og Havkajak
Trefelling, Treklatring, Padlekurs
Tlf: 472 40 457

Sparekassa Lokalbanken
som kjenner deg

**MATLEVERING
foreninger og grupper**

Ta kontakt med oss hvis dere har behov for servering
av varm mat på arrangementer og stenvner.

FERDIGMAT AS

Holmen 6, 4842 Arendal

Tlf. 37 01 51 66

www.torungen.no

His Galleri AS

Kirkeveien 182, 4817 His

Tlf. 37 01 16 11 - Fax 37 06 00 87

- Utstillinger og salg av samtidskunst
- Alt i innramming • Kvalitet og hurtig levering
- Stort utvalg kunstmateriell

www.hisgalleri.no info@hisgalleri.no

Alt innen hvitevarer og elektronikk
Lyd - Bilde - Telefoni - Data

eLON

ARENDAL

Strømsbusletta 8 - Tlf 37 05 67 77
arendal@elon.no

Fevik Steinindustri AS

Tlf.:

37 04 72 31

E-post:

post@

fevikstein.no

- Ikke bare gravstein
- Plater under/foran ovn
- Kjøkkenbenkplater
- Steinpleiemidler
- Gravlykter og lys
- Skifer
- Selvvanningskasser
- Kantstein

Bt

Byggtorget

VÅRT HJERTE HAMRER FOR LOKALMILJØET

NARVESEN

KRØGENES

MANDAG - LØRDAG: 7-22

Barbu menighet

Barbu menighetskontor:

Menighetshuset, Nyli Terrasse 4, 4844 Arendal
Tlf. 37 01 34 60

Kirkevergen:

Stoaaveien 14, 4858 Arendal
Postboks 123, 4891 Grimstad
Tlf. 37 01 35 80

Kontortid: Tirsdag – fredag kl. 09-15.00

Sokneprest
Rannveig Aas Olsbu
rannveig.aas.olsbu@agderkirken.no
Tlf. 37 01 34 61 / 992 71 679

Menighetsprest
Espen Skovli
Espen.Skovli@agderkirken.no
Tlf. 37 01 34 63 / 452 05 619

Organist
Leif Rino Müller
leif.rino.muller@agderkirken.no
Tlf.: 37 01 34 63 / 992 29 557

Diakon
Anita Johnsen Våge
Anita.Johnsen.Vage@agderkirken.no
Tlf. 977 16 469

Trosopplæringskoordinator
Vibeke Marie Tobiassen
vibeke.tobiassen@agderkirken.no
Tlf. 37 01 36 67 / 934 33 925

Menighetssekretær
Martina Nikolaisen
Martina.Nikolaisen@agderkirken.no
Tlf. 37 01 34 60

Kirketjener
Siri Andersen
siri.andersen@agderkirken.no
Tlf. 412 40 808

Ungdomsarbeider
Kaja Krogstad Brekkemoen
Kaja.Anne.Krogstad.Brekkemoen@agderkirken.no. Tlf. 407 30 390

Styrer Kirsten Løschbrandt
Nyli barnehage
Nyli Terrasse 2, 4844 Arendal
Tlf. 37 02 25 53 / 926 84 750

Menighetsrådets leder
Aud Findal Dahl
Tlf. 918 73 624
aud.findal.dahl@gmail.com

Menighetsarbeider
Jan Egil Hagli
Tlf. 37 01 35 96 / 959 11 655
jan.egil.hagli@agderkirken.no

Redaksjon menighetsbladet:

Einar Bore

Redaksjonsansvar: Barbu menighetsråd

Gaver til menigheten

For å drifte menighetsblad og menighetshus, lønne ansatte og holde aktiviteter i gang, trenger vi gaveinntekter. Du må gjerne merke gaven.

Bankkonto 3000 30 54973

Alle bidrag mottas med takk!

Utgivelsesdato: 10. november

Stoff sendes:

Barbu menighetsblad, Nyli terrasse 4, 4844 Arendal
E-post: barbu.menighetsblad@gmail.com

<http://www.barbu.menighet.no/>

Slekters sang

DØPTE:

08.05.2022 Olav Lindland Møller
22.05.2022 Amanda Thingvold-Jensen
05.06.2022 Sam Myrvang Eksund
05.06.2022 Synne Aurora Falkenberg
05.06.2022 Noah Hamre
24.07.2022 Ada Hovstad Sæter
24.07.2022 Atlas Daði Audunsson
17.08.2022 Christina Askland Thon
17.08.2022 Erik Ørnevik
21.08.2022 Magnus Rauk-Lødrup
18.09.2022 Amund Viken
18.09.2022 Ella Lia Aarhus
18.09.2022 Emmelin Prytz Heibø
Kværnbuen
25.09.2022 Andreas Marcussen Sørvåg

VIGDE:

28.05. Henrik Østebø Vangsnes
og Amy Noheliz Garcia
Blandon
28.05. John Øvre og Laila Christensen
Mechkaka
04.06. Petter Ludvig Vinje Svendsen
og Ingrid Gundersen
18.06. Marita Duedahl og Camilla
Paulsbo
18.06. Dan Riebe og Inger Marthe
Tvedt Gelius

02.07. Berglind Björk Skaftadottir
og Oddvar Godø Elgvin
23.07. Ernst Ivar Wickstrøm Rannekleiv
og Mari Rustenberg Omdal
30.07. Jonas Bror Johnsen og Karoline
Sofie Nilsen
27.08. Henrik Nærdal og Siri Andersen
27.08. Jun Nawaphorn Suantai Teigen
og Andreas Lyngtveit Lindland

GRAVFERD:

Bjørn Arild Hagestrand, 66 år
Karsten Karlsen, 75 år
Anne Marie Magnussen, 87 år
Björg Lindland, 85 år
Sølvi Andersson, 71 år
Siv Merete Vevatne Næss, 53 år
Tore Morland, 76 år
Bente Bai Nilssen, 72 år
Ole Gunnar Kåsa, 90 år
Astri Knarvik, 94 år
Jens Røysland, 84 år
Olav Vatne, 84 år
Reidun Margrethe Kjemperud, 92 år
Mathilde Eliassen, 90 år
Solveig Irene Zachariassen, 87 år
Lilli Thordis Knudsen, 99 år
Aslaug Rosseland, 76 år

Turgudstjeneste på Kristi himmelfartsdag

For andre året på rad samarbeidet menighetene i Barbu og Moland om turgudstjeneste på Kristi himmelfartsdag. Torsdag 26. mai satte vi hverandre stevne på Flosterøyas høyeste topp, Øygardsåsen. Den er et fint turmål på 68 meter over havet med flott utsikt. Ikke rart av den har gjort tjeneste som observasjonspost. Veien opp er noe bratt på slutten, men toppen kan nås ved gåtur på 500 meter fra P-plass hvis en velger korteste vei. Et fint alternativ, som de fleste fra Barbu brukte, er å benytte kyststien som går mellom Kilsund og Flosta kirke. Hva passer vel bedre som prelude på en vakker mai dag enn salmen «Den blomstertid nå kommer med lyst og glede stor» (NOS nr.841).

Gudstjenesten sto i misjonens tegn **Liv Olsen Straume** var dagens predikant. Det var forbønn i alle himmelretninger. Det ble tatt opp kollekt til menighetenes misjonsprosjekter, som begge ble kort presentert: Psykisk helse i Nepal (Barbu) og NMS sitt arbeid i Thailand (Moland). **Nina Irslinger** var organist. Hun hadde

Spelemannslaget foran Nøytralitetshytta, mens Nina dirigerer. Foto: Einar Bore

med seg solid musikalsk forsterkning ved **Sørlandet spelemannslag**. Et innslag som ble satt stor pris på.

Etter gudstjenesten ble det servert kaffe og saft og gitt anledning til omvisning i Nøytralitetshytta. Sammen med de militære anleggene, ikke minst observasjonstårnet med tak og 36 graders vindu, satt i stand av Øygardsåsens venner, er stedet både et flott turmål og et interessant kulturminne.

Tidebønn og meditasjon i Barbu kirke

Hvis noen hadde spurt meg for noen tiår siden om jeg ville bli med på tidebønn og meditasjon ville jeg ha svart nei. Meditasjon var for meg noe mystisk og tidebønn hørtes kjedelig ut. Og da enkelte av mine venner i yngre år spurte om jeg ville være med på retreat manøvrerte jeg meg alltid høflig unna. Inni meg tenkte jeg: «En hel helg uten å snakke og være i aktivitet? Glem det.» - Og i Bibelen leser vi om da Jesus var på besøk hos Marta og Maria. I Lukas 10: 41 sier Jesus til Marta:

«Marta, Marta, du er bekymret og urolig for mange ting. Det holder med noen få ting, eller bare én. Maria har valgt det som er viktigst, og det skal ikke bli tatt fra henne».

Urettferdig sagt av Jesus har jeg alltid tenkt. For jeg er travel, jeg er aktiv og jeg holder på. I hodet mitt er det dessuten til enhver tid store mengder med tanker og planer som skal prosesseres. Jeg er antagelig en Marta.

Stillheten i kirkerommet – en kjærkommen gave

På mirakuløst vis sitter jeg likevel nå annenhver onsdag og deltar en times tid på tidebønn og meditasjon i Barbu kirke. Og det gir meg så mye. Ingen dramatisk forhistorie har ført meg dit. Kanskje heller en voksende erkjennelse av at kirkerommet for meg etter hvert har blitt fylt med, i overkant mange ord. Jeg sliter for eksempel tidvis med å finne roen i en gudstjeneste. Derfor har stillheten i kirkerommet disse onsdagene blitt en kjærkommen gave for meg. Da erfarer jeg at kirkeveggene holder all støy fra omverdenen ute.

På tidebønn og meditasjon ber vi innledningsvis om at Gud må gi oss stillhetens gave. Der blir jeg utvilsomt bønnhørt hver gang. Stresstankene forsvinner, og kroppen faller til ro. Tiden med stillhet rammes inn av en enkel vekselbønn, en enkel sang, litt skriftlesning pluss lyttening. Intet mystisk og kjedelig, men forståelig og livgivende. Hvis jeg ønsker å veksle noen ord med andre kan jeg komme en halv time før for en kaffe- tekopp bakerst i kirken. Marta henter næring til sitt liv, og dette blir min beklennelse.

Tusen takk til menigheten for at tilbudet om tidebønn og meditasjon finnes! Og hvis det skulle vekke interesse hos deg som leser dette, så sjekk Barbu menighets hjemmeside for nærmere info om dag og tid.

Ellen Kohn

BRYGGEBYEN – velkommen til Barbu

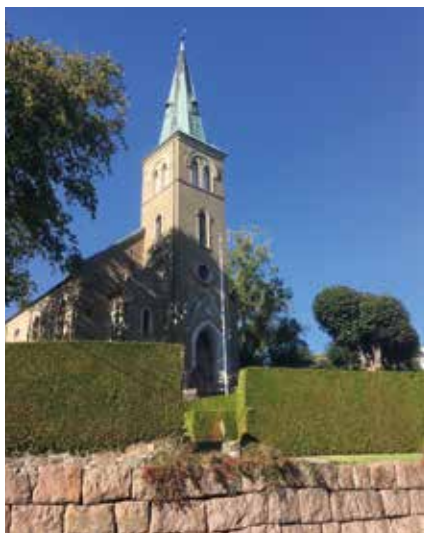
Barbu har fått et nytt landemerke: Den hvite blokka ytterst i Bryggebyen. Sammen med de to lavere blokkene ved «Lille Pollen» er allerede 113 leiligheter på plass. Neste byggetrinn på andre siden av pollen vil gi ytterligere 48 leiligheter i Arendal Fossekompani sitt utbyggingsprosjekt på Vindholmen.

Vi ønsker alle som bosetter seg her, velkommen til Barbu sokn og Barbu kirke. Fra dette julenummeret øker vi opplaget på vårt menighetsblad, for at alle i Bryggebyen skal få det i postkassene.

I tråd med forutsetningene i reguleringsplanen har Løkholmen gjenoppstått, ikke i fordums – men svært moderne – prakt. Løkholmen er, med sin sentrale beliggenhet, blitt lett tilgjengelig, uten bruk av bil. Ikke minst viktig er det at de som er avhengige av hjul, kan komme seg både til badeplassen og ut i vannet. Nok et viktig tiltak for at bevegelseshemmede i Arendal kan komme seg ut på tur.

Foto Bryggebyen: Thom Eilert Thorstensen. Tekst: Einar Bore

Foto Barbu kirke 3. oktober: Einar Bore. Rullestoltilpasset badeplass på Løkholmen

Stærk.
rådgivende ingeniører
Nedre Tyholmsvei 6
Tlf. 37 02 31 02

Sidensvansen passerer over Sørlandet om høsten

Sidensvansen hekker helst i de nordligste barskogene. På Sørlandet er den vintergjest på vei sørover. Da opptrer de gjerne i flokk og rensker bærbusker i full fart. Eller som her på bildet tatt i mars: Hiver innpå rognebær som har vært i fryseren siden høsten.

Tekst og foto: Torolf Nesbakken

